

The background of the cover features a grayscale image of a globe on the left and a calculator on the right. The calculator has two prominent green buttons labeled 'TAX-' and 'TAX+'. The title 'KOMPAS PODATKOWY' is overlaid in large, white, stylized letters with thin vertical lines passing through them. Below the title are two horizontal blue lines.

KOMPAS PODATKOWY

KONIECZNY WIERZBICKI

KANCELARIA RADCÓW PRAWNYCH

MARZEC 2025

TEMAT MIESIĄCA

CZYNNOŚCI SPRAWDZAJĄCE – OBOWIĄZEK CZY NADUŻYCIE

Czynności sprawdzające to jedno z narzędzi, z którego korzystają organy podatkowe w celu weryfikacji prawidłowości rozliczeń podatników. Ich głównym celem jest sprawdzenie terminowości składania deklaracji oraz wpłacania podatków, kontrola formalnej poprawności dokumentów, ale także ustalenie

stanu faktycznego niezbędnego do potwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Mało sformalizowany charakter tych czynności sprawia, że podatnicy często czują się zagubieni w ich toku i nie są pewni, czego mogą żądać organy i jak można odpowiadać na ich działania.

Uprawnienia organów podatkowych

Co istotne, zgodnie z Ordynacją, w ramach czynności sprawdzających organy podatkowe mają prawo wyłącznie do:

1. sprawdzenie terminowości (składania deklaracji oraz wpłacania podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów);
2. stwierdzenie formalnej poprawności dokumentów wymienionych w pkt 1;
3. ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami;
4. weryfikację poniesionych przez podatnika wydatków i uzyskanych przychodów opodatkowanych lub przychodów nieopodatkowanych - w zakresie niezbędnym do ujawnienia podstawy opodatkowania z tytułu przychodów ze źródeł nieujawnionych;
5. weryfikację danych i dokumentów przedstawionych przez podatników dokonujących rejestracji podatkowej;
6. weryfikację danych i dokumentów przedstawionych przez podmioty dokonujące zgłoszenia rejestracyjnego do podatku akcyzowego
7. sprawdzenie spełnienia warunków uprawniających do opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek (tzw. estoński CIT) oraz rzetelności i terminowości składania oświadczeń.

Dodatkowo, organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub sprawozdania finansowego lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku, a także oczekiwać przedstawienia dokumentów wymaganych do skorzystania z ulg podatkowych.

W razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki bądź że wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami, organ podatkowy w zależności od charakteru i zakresu uchybień:

1. koryguje deklarację samodzielnie, dokonując stosownych poprawek lub uzupełnień, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego, nie przekracza kwoty 5000 zł;
2. zwraca się do składającego deklarację o jej skorygowanie oraz złożenie niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość.

W toku czynności sprawdzających organ podatkowy nie ma prawa do wydawania żadnych decyzji określających zobowiązania podatkowe, jednak uprawnienie do korygowania deklaracji pod względem praktycznym pełni bardzo podobną funkcję.

Forma kontaktu z podatnikiem

Organy podatkowe mogą kontaktować się z podatnikami w różny sposób, w tym pisemnie, telefonicznie czy za pośrednictwem poczty elektronicznej. Zgodnie z art. 159 § 1 Ordynacji podatkowej, wezwanie może być doręczone na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Jednakże, w przypadku kontaktu telefonicznego, organ podatkowy powinien sporządzić notatkę urzędową dokumentującą treść rozmowy. Należy pamiętać, że wezwanie telefoniczne nie zwalnia organu z obowiązku zachowania odpowiedniej dokumentacji.

Obowiązki i prawa podatnika

Co do zasady, podatnik ma obowiązek współpracować z organem podatkowym, co obejmuje m.in. udzielanie wyjaśnień, przedstawianie dokumentów czy stawiennictwo na wezwanie.

Jednakże, w przypadku wątpliwości co do zasadności czy formy wezwania, podatnik ma prawo:

- żądać przedstawienia upoważnienia do przeprowadzenia czynności sprawdzających, jeśli takie upoważnienie jest wymagane;

- odmówić udzielenia informacji lub przedstawienia dokumentów, jeśli żądanie organu wykracza poza zakres czynności sprawdzających określony przepisach Ordynacji podatkowej;
- wnieść sprzeciw wobec korekty deklaracji dokonanej przez organ, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uwierzytelnionej kopii skorygowanej deklaracji.

Wniesienie sprzeciwu od deklaracji rozpoczyna pełnoprawne postępowanie podatkowe.

Nadużycia i błędne wykorzystanie czynności sprawdzających

W praktyce zdarzają się sytuacje, gdy organy podatkowe przekraczają swoje uprawnienia w ramach czynności sprawdzających. Przykładem może być żądanie od podatnika informacji lub dokumentów, do których organ ma już dostęp lub które może pozyskać we własnym zakresie. Takie działanie jest niezgodne z zasadą proporcjonalności i może być kwestionowane przez podatnika.

Ponadto, prowadzenie tzw. kontroli krzyżowych u kontrahentów podatnika w ramach czynności sprawdzających jest niedopuszczalne i stanowi obejście przepisów dotyczących kontroli podatkowej.

W przypadku otrzymania wezwania lub kontaktu telefonicznego od organu podatkowego, zaleca się:

- sprawdzenie, czy wezwanie zawiera wszystkie niezbędne elementy, takie jak podstawa prawna, zakres żądanych informacji oraz termin ich dostarczenia;
- weryfikację, czy żądane informacje mieszczą się w zakresie czynności sprawdzających określonych w art. 272 Ordynacji podatkowej;
- w razie wątpliwości, skonsultowanie się z doradcą podatkowym w celu oceny zasadności wezwania i ewentualnego podjęcia odpowiednich kroków prawnych.

Pamiętajmy, że choć współpraca z organami podatkowymi jest obowiązkiem każdego podatnika, to jednak warto znać swoje prawa i reagować na ewentualne nadużycia czy błędne wykorzystanie procedur przez te organy.

Czynności sprawdzające ze swej natury dotyczą przypadków mniejszej wagi, gdzie korekta deklaracji przez organ nie budzi wątpliwości.

Chcąc stwierdzić nieprawidłowości na większą skalę, organ jest zobowiązany wszcząć postępowanie podatkowe.

AKTUALNOŚCI

WYROK TSUE: ZWOLNIENIE Z CIT DLA ZAGRANICZNYCH FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH

TSUE wydał istotny wyrok dotyczący zwolnienia zagranicznych funduszy inwestycyjnych z CIT w Polsce. Sprawa dotyczyła luksemburskiego funduszu inwestycyjnego, który chciał skorzystać z ulgi podatkowej przewidzianej w polskiej ustawie o CIT. Fiskus odmówił, wskazując, że fundusz nie spełnia wymogu zewnętrznego zarządzania, co było warunkiem zwolnienia.

Fundusz zaskarżył decyzję, a sprawa trafiła do WSA w Gliwicach, który zwrócił się do TSUE z pytaniem, czy taki wymóg jest zgodny z prawem UE.

TSUE uznał, że polskie przepisy ograniczają swobodę przepływu kapitału, ponieważ wykluczają fundusze inwestycyjne zarządzane wewnątrz, co może zniechęcać zagranicznych inwestorów.

Wyrok oznacza konieczność zmiany podejścia polskich organów podatkowych oraz potencjalne zwroty podatków dla funduszy, które niesłusznie zostały opodatkowane. Ekspertiści wskazują, że orzeczenie zwiększy atrakcyjność polskiego rynku kapitałowego i może wymusić zmianę przepisów w celu ich dostosowania do unijnego prawa.

AKTUALNOŚCI

PAKIET VIDA: CYFRYZACJA VAT W UE OD 2028 ROKU

Rada UE zatwierdziła pakiet ViDA („VAT in the Digital Age”), który wprowadzi istotne zmiany w systemie VAT w państwach członkowskich. Nowe regulacje mają na celu cyfryzację rozliczeń, uproszczenie obowiązków podatkowych oraz walkę z oszustwami.

Najważniejsze zmiany obejmują:

- Obowiązkowe e-fakturowanie – od 2028 r. tradycyjne faktury papierowe zostaną zastąpione fakturami elektronicznymi, co ma usprawnić raportowanie i ograniczyć wyłudzenia VAT.
- Nowe zasady raportowania – wprowadzenie systemu raportowania transakcji w czasie rzeczywistym, co zwiększy transparentność rozliczeń VAT.

- Jednolita rejestracja VAT – rozszerzenie procedury OSS (One Stop Shop), pozwalającej firmom uniknąć konieczności wielokrotnej rejestracji VAT w różnych krajach UE.
- Nowe regulacje dla platform cyfrowych – model „uznanego dostawcy” obejmie także platformy świadczące usługi krótkoterminowego najmu oraz transportu pasażerskiego, co oznacza, że będą one odpowiadać za rozliczanie VAT.

Pełne wdrożenie reform planowane jest na lata 2025–2035, a obowiązkowe e-fakturowanie dla transakcji wewnątrzunijnych ma wejść w życie od 2030 roku. Reformy mają na celu uproszczenie rozliczeń i dostosowanie systemu VAT do gospodarki cyfrowej.

AKTUALNOŚCI

NOWELIZACJA ORDYNACJI PODATKOWEJ: PONAD 50 ZMIAN W PRZEPISACH

Rząd przedstawił projekt nowelizacji Ordynacji Podatkowej, który obejmuje ponad 50 zmian mających na celu uproszczenie przepisów, poprawę relacji między podatnikami a organami skarbowymi oraz zwiększenie efektywności administracji podatkowej.

Projekt trafił do konsultacji społecznych i może jeszcze ulec zmianie.

Najważniejsze nowości to:

- Zmiany w terminach podatkowych – doprecyzowanie zasad dotyczących wydłużania terminów, gdy ich koniec przypada na dzień wolny od pracy.
- Nowe zasady interpretacji podatkowych – schematy podatkowe zostaną wyłączone z instytucji interpretacji indywidualnych, co oznacza, że podatnicy nie będą mogli uzyskać oficjalnej wykładni ich stosowania.

- Zmiany w zasadach przedawnienia zobowiązań podatkowych – modyfikacja sposobu liczenia terminów, jak również nowe przesłanki zawieszenia ich biegu, np. w przypadku wniosku o uzupełnienie decyzji podatkowej.
- Uproszczenie zwrotów podatkowych – podatnicy nie będą musieli składać wniosku o stwierdzenie nadpłaty, jeśli wynika ona z korekty deklaracji.
- Nowe zasady raportowania schematów podatkowych – dostosowanie przepisów do unijnej dyrektywy MDR (2018/822), co oznacza bardziej precyzyjne definicje i usystematyzowanie obowiązków raportowych.

Niektóre z proponowanych zmian mogą ułatwić życie podatnikom, np. w zakresie uproszczenia zwrotów, inne natomiast mogą zwiększyć ich obowiązki, szczególnie w kontekście przedawnienia zobowiązań i raportowania schematów podatkowych.

NASZE WSPARCIE

Kwiecień to czas rozliczeń podatkowych dla osób fizycznych. W ramach naszego serwisu oferujemy wsparcie osobom o szczególnie skomplikowanej sytuacji podatkowej: osiągających dochody z różnych źródeł, w tym międzynarodowych objętych podatkiem u źródła. Wspieramy również nierezydentów w określeniu ich obowiązków podatkowych.

Wszystkich, którzy szukają podobnych usług, zapraszamy do kontaktu.

POROZMAWIAJMY!

RADOSŁAW URBAN

DORADCA PODATKOWY, PRAWNIK

RADOSLAW.URBAN@KWKR.PL

KONIECZNY WIERZBICKI

KANCELARIA RADCÓW PRAWNYCH

KONIECZNY WIERZBICKI

KANCELARIA RADCÓW PRAWNYCH